

الگوی قرآن شناخت پیشرفت اجتماع (هدایت به رشد)

www.ketab.ir

حسین شاهبازپور

دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم

نام کتاب: الگوی قرآن شناخت پیشرفت اجتماع (هدایت به رشد)

تألیف: حسین شاهبازپور

ناشر: انتشارات دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم

نوبت چاپ: اول

تاریخ چاپ: ۱۴۰۰

شمارگان: ۵۰۰

قیمت: ۷۵۰۰۰۰ ریال

صفحه آرای و ویراستاری: محمود اشتری

سرشناسه	شاهبازپور، حسین، ۱۳۶۶ -
عنوان و نام پدیدآور	الگو قرآن شناخت پیشرفت اجتماع (هدایت به رشد)، حسین شاهبازپور.
مشخصات نشر	قم: دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	۲۸۸ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۷۸۶۰-۴۸-۹
وضعیت فهرست نویسی	فیا
موضوع	Islamic renewal -- History -- 20th century.
موضوع	پیشرفت -- جنبه‌های قرآنی
موضوع	هدایت -- جنبه‌های قرآنی
شناسه افزوده	دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم
رده بندی کنگره	۱۳۹۷ ش ۲۹ پ / BP1۰۴
رده بندی دیویی	۲۹۷/۱۵۹
شماره کتابشناسی ملی	۵۵۸۶۴۸۲

کلیه حقوق این اثر متعلق به دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم است.

این اثر حاصل پایان‌نامه کارشناسی ارشد جناب آقای دکتر حسین شاهبازپور است که در دانشکده علوم قرآنی قم نگاشته شده است.

فهرست مطالب

۱۹	پیشگفتار
بخش اول: کلیات و تعاریف	
۲۵	مقدمه
۲۷	مفهوم شناسی پژوهش
۲۷	۱. مفاهیم بنیادین
۲۷	۱-۱. الگو
۲۸	۲-۱. پیشرفت
۳۰	۳-۱. هدایت
۳۰	۱-۳-۱. کاربرد لغوی و اصطلاحی
۳۱	۲-۳-۱. کاربرد قرآنی
۳۱	۱-۲-۳-۱. ارشاد و راهنمایی
۳۲	۲-۲-۳-۱. لطف بیش‌تر
۳۲	۳-۲-۳-۱. ثواب رساندن
۳۲	۴-۲-۳-۱. حکم به هدایت و راهنمایی

- ۳۲..... ۵-۲-۳-۱. تثبیت هدایت
- ۳۳..... ۶-۲-۳-۱. حفظ و نگهداری
- ۳۳..... ۷-۲-۳-۱. طریقت
- ۳۳..... ۸-۲-۳-۱. امضاء و اصلاح
- ۳۳..... ۹-۲-۳-۱. ایصال به سوی مطلوب
- ۳۴..... ۱۰-۲-۳-۱. دعوت کردن
- ۳۴..... ۱۱-۲-۳-۱. قرآن کریم
- ۳۴..... ۱۲-۲-۳-۱. امام علی (علیه السلام)
- ۳۵..... ۳-۳-۱. اقسام هدایت
- ۳۵..... ۱-۳-۳-۱. هدایت تکوینی
- ۳۵..... ۱-۱-۳-۳-۱. هدایت غریزی
- ۳۶..... ۲-۱-۳-۳-۱. هدایت حسی
- ۳۶..... ۳-۱-۳-۳-۱. هدایت فطری
- ۳۶..... ۳-۳-۱. هدایت عقلی
- ۳۷..... ۲-۳-۳-۱. هدایت تشریفاتی
- ۳۷..... ۱-۲-۳-۳-۱. هدایت عام انسانی
- ۳۷..... ۲-۲-۳-۳-۱. هدایت خاص انسانی
- ۳۷..... ۴-۳-۱. تعریف مختار
- ۳۸..... ۴-۱. رشد
- ۳۸..... ۱-۴-۱. کاربرد لغوی
- ۳۹..... ۲-۴-۱. کاربرد قرآنی
- ۳۹..... ۳-۴-۱. کاربرد اصطلاحی
- ۴۱..... ۴-۴-۱. تعریف مختار
- ۴۱..... ۵-۴-۱. تفاوت «رشد» با «هدایت»
- ۴۲..... ۵-۱. اجتماع
- ۴۲..... ۱-۵-۱. جامعه و نسبت آن با اجتماع
- ۴۳..... ۱-۱-۵-۱. معناشناسی جامعه

- ۴۴..... ۲-۱-۵-۱. تفاوت و نسبت جامعه با اجتماع
- ۴۶..... ۲-۵-۱. قرآن کریم و مفاهیم استنباطی اجتماع و جامعه
- ۴۶..... ۱-۲-۵-۱. قوم
- ۴۷..... ۲-۲-۵-۱. قریه
- ۴۷..... ۳-۲-۵-۱. ناس
- ۴۷..... ۴-۲-۵-۱. مَلَت
- ۴۸..... ۵-۲-۵-۱. امت
- ۴۹..... ۶-۲-۵-۱. طائفه
- ۴۹..... ۷-۲-۵-۱. عشیره
- ۵۰..... ۸-۲-۵-۱. قبیله
- ۵۰..... ۹-۲-۵-۱. شعب
- ۵۱..... ۱۰-۲-۵-۱. قبیله
- ۵۱..... ۱۱-۲-۵-۱. رمل
- ۵۲..... ۱۲-۲-۵-۱. قرن
- ۵۳..... ۶-۱. شاخص
- ۵۳..... ۷-۱. ساختار
- ۵۴..... ۸-۱. راهبرد
- ۵۴..... ۲. مفاهیم عملیاتی
- ۵۴..... ۱-۲. توسعه
- ۵۵..... ۲-۲. کمال
- ۵۶..... ۳-۲. ترقی
- ۵۷..... ۴-۲. نظام
- ۵۷..... تفاوت نظام با ساختار
- ۵۷..... ۳. مفهوم عنوان پژوهش

فصل اول: سیر اندیشه رشد و پیشرفت در تاریخ معاصر جهان اسلام

- فعالان تاریخ معاصر جهان اسلام در عرصه اصلاح‌گری اجتماعی..... ۶۲
۱. شیعه..... ۶۴
- ۱-۱. سید جمال‌الدین اسدآبادی..... ۶۴
- ۱-۱-۱. سیاست‌های سید جمال در اصلاح‌گری اجتماعی..... ۶۵
- ۱-۱-۱-۱. اولویت تحولات سیاسی..... ۶۵
- ۱-۱-۱-۲. رستاخیز فکری..... ۶۶
- ۱-۱-۱-۱-۱. نفی جهل و خرافات..... ۶۶
- ۱-۱-۱-۲-۲. گسترش علوم و فنون جدید..... ۶۶
- ۱-۱-۱-۳-۲. احیای تفکر دینی..... ۶۶
- ۱-۱-۱-۳-۳. احیای تفکر عملی..... ۶۷
- ۲-۱. میرزا محمدحسین قزوینی..... ۶۸
- ۳-۱. امام خمینی (ره)..... ۶۹
- ۱-۳-۱. عوامل موفقیت امام خمینی (ره) در عرصه اصلاح‌گری..... ۷۰
- ۱-۱-۳-۱. نبوغ فکری و شخصیت علمی..... ۷۰
- ۲-۱-۳-۱. تجربه‌های تاریخی - سیاسی..... ۷۱
- ۳-۱-۳-۱. کادر سازی و تربیت شاگرد..... ۷۱
- ۴-۱-۳-۱. مبارزه عملی و رهبری سیاسی..... ۷۲
- ۵-۱-۳-۱. خودآگاهی و دل‌آگاهی..... ۷۲
- ۴-۱. شهید مرتضی مطهری..... ۷۳
- ۵-۱. سید محمدباقر صدر..... ۷۵
- ۶-۱. دکتر علی شریعتی..... ۷۷
- ۷-۱. آیت‌الله خامنه‌ای..... ۷۹
۲. اهل سنت..... ۸۳

- ۸۳..... ۱-۲. شیخ محمد عبده.....
- ۸۳..... ۱-۱-۲. خواهانی‌های یکسان عبده و سید جمال.....
- ۸۴..... ۲-۱-۲. محل اختلاف دو تفکر.....
- ۸۴..... ۲-۲. شیخ عبدالرحمن کواکبی.....
- ۸۴..... ۳-۲. محمد اقبال لاهوری.....
- ۸۵..... ۱-۳-۲. نقاط قوت «اقبال» در عرصه اصلاح‌گری.....
- ۸۶..... ۲-۳-۲. نقاط ضعف «اقبال» در عرصه اصلاح‌گری.....
- ۸۷..... نتیجه فصل.....

فصل دوم: فرا انگیزش یا خواهانی رشد و پیشرفت، به مثابه معیار نقد ادیان و مکاتب

- ۸۹..... ۱. چستی انگیزش و فرا انگیزش.....
- ۹۰..... ۱-۱. نیازهای عادی و نیازهای عالی.....
- ۹۲..... ۲-۱. تفاوت نیازهای عالی با عادی.....
- ۹۴..... ۲. انسان و فرا انگیزش رشد.....
- ۹۵..... ۳. خواهانی رشد، خواهانی فطری انسانی.....
- ۹۶..... ۴. نمودهای خواهانی رشد انسانی.....
- ۹۶..... ۱-۴. انسان و نیاز به دین.....
- ۹۸..... ۲-۴. انتظار بشر از دین.....
- ۹۹..... ۱-۲-۴. معناشناسی واژگان «انتظار»، «بشر» و «دین».....
- ۹۹..... ۱-۱-۲-۴. انتظار.....
- ۱۰۱..... ۲-۱-۲-۴. بشر.....
- ۱۰۲..... ۳-۱-۲-۴. دین.....
- ۱۰۲..... ۱-۳-۱-۲-۴. کاربرد لغوی دین.....
- ۱۰۳..... ۲-۳-۱-۲-۴. کاربردهای قرآنی و روایی دین.....
- ۱۰۳..... ارزیابی کاربردهای قرآنی و روایی دین.....
- ۱۰۴..... ۳-۳-۱-۲-۴. کاربرد اصطلاحی دین.....

- ۱۰۴..... ۱-۲-۳-۳-۱-۳-۱ اندیشمندان جهان اسلام
- ۱۰۵..... ۲-۳-۳-۱-۲-۴ اندیشمندان جهان غرب
- ۱۰۵..... ۳-۳-۳-۱-۲-۴ تعریف مختار
- ۱۰۶..... ۲-۲-۴ انسان و انتظار از دین
- ۱۰۶..... ۱-۲-۲-۴ اندیشمندان جهان غرب
- ۱۰۶..... ۱-۱-۲-۲-۴ دیدگاه روان‌شناسان
- ۱۰۶..... ۱-۱-۱-۲-۲-۴ برقراری آرامش روحی
- ۱۰۷..... ۲-۱-۱-۲-۲-۴ معنا دهی به مرگ
- ۱۰۷..... ۳-۱-۱-۲-۲-۴ تسکین دغدغه خاطر
- ۱۰۸..... ۲-۱-۲-۲-۴ دیدگاه جامعه‌شناسان
- ۱۰۸..... ۱-۲-۱-۲-۲-۴ ماکس وبر
- ۱۰۸..... ۲-۲-۱-۲-۲-۴ ینگر (J.M.YINGER)
- ۱۰۸..... ۳-۲-۱-۲-۲-۴ کلیفورد گریس (C.GERITS)
- ۱۰۹..... ۳-۲-۱-۲-۲-۴ پتر برگر (P.BERGER)
- ۱۰۹..... نگرشی کلی به دیدگاه اندیشمندان جهان غرب
- ۱۱۰..... ۲-۲-۲-۴ اندیشمندان جهان اسلام
- ۱۱۰..... ۱-۲-۲-۲-۴ نظریه نخست انتظار حد اکثری از دین
- ۱۱۰..... ۲-۲-۲-۲-۴ نظریه دوم انتظار حداکثری از دین
- ۱۱۰..... ۳-۲-۲-۲-۴ نظریه سوم انتظار حداکثری از دین
- ۱۱۰..... ۴-۲-۲-۲-۴ نظریه انتظار حداقلی از دین
- ۱۱۱..... ۵-۲-۲-۲-۴ نظریه قلمرو اعتدالی
- ۱۱۱..... نگرشی کلی به دیدگاه اندیشمندان جهان اسلام
- ۱۱۲..... ۵. انتظار رشد، انتظاری میان‌ادیانی و میان‌مکتبی
- ۱۱۲..... ۱-۵. مکتب عقل
- ۱۱۳..... ارزیابی و نقد
- ۱۱۳..... ۲-۵. مکتب تسلط بر طبیعت
- ۱۱۳..... ارزیابی و نقد

۱۱۴	۳-۵. مکتب قدرت.....
۱۱۴	ارزیابی و نقد.....
۱۱۵	۴-۵. مکتب اگزیستانسیالیسم.....
۱۱۵	ارزیابی و نقد.....
۱۱۶	۶. انسان و دین یا مکتب ایده آل.....
۱۱۷	نتیجه فصل.....

بخش سوم: اندیشه رشد و پیشرفت در نظام جامع آموزه‌های قرآن کریم (۱)

فصل اول: تبیین و تحلیل ساختار الگوی عمومی رشد و پیشرفت در قرآن کریم

۱۲۱	۱. قرآن کریم و غایت رشد.....
۱۲۲	۱-۱. فلسفه وجودی قرآن کریم.....
۱۲۲	۲-۱. هدف هدایت.....
۱۲۳	۳-۱. هدف رشد.....
۱۲۴	۱-۳-۱. قرآن کریم و فلسفه آفرینش.....
۱۲۸	۲-۳-۱. قرآن کریم و فلسفه آفرینش انسان.....
۱۲۸	۱-۲-۳-۱. اهداف وسط.....
۱۲۸	۱-۱-۲-۳-۱. آزمایش انسان برای مشخص نمودن نیکوکاران.....
۱۲۸	۲-۱-۲-۳-۱. رحمت الهی.....
۱۲۹	۳-۱-۲-۳-۱. پرستش خداوند متعال.....
۱۳۱	۲-۲-۳-۱. هدف نهایی.....
۱۳۵	۳-۳-۱. عقل و فلسفه آفرینش انسان.....
۱۳۶	۲. قرآن کریم و مسیر رشد.....
۱۳۷	مراتب عبودیت.....
۱۳۸	۳. قرآن کریم و سطوح جریان رشد.....
۱۳۸	۱-۳. هدایت به اسلام.....

۱۴۰	۲-۳. هدایت به ایمان
۱۴۰	تفاوت رتبه‌ای ایمان با اسلام
۱۴۱	۳-۳. هدایت به تقوا
۱۴۳	۴-۳. هدایت به احسان
۱۴۴	تفاوت رتبه‌ای احسان و تقوا
۱۴۴	۵-۳. هدایت به اخبات
۱۴۵	تفاوت رتبه‌ای اخبات و احسان
۱۴۶	۶-۳. هدایت به اعتصام و توسل
۱۴۷	۴. قرآن کریم و مخاطبان رشد
۱۴۹	۵. قرآن کریم و نوع رشد
۱۵۰	۱-۵. بر اساس جنس آن
۱۵۱	۲-۵. بر اساس زیست مخاطبان آن
۱۵۵	نتیجه فصل

فصل دوم: تبیین و تحلیل ساختار الگوی فردی رشد و پیشرفت در قرآن کریم

۱۵۷	قرآن کریم و عوامل رشد فردی
۱۵۸	۱. دانایی و شناخت
۱۵۸	۱-۱. قرآن کریم و امکان دانایی و شناخت
۱۵۹	۲-۱. قرآن کریم و اهمیت دانایی و شناخت
۱۵۹	۱-۲-۱. تأکید بر لزوم «تعلیم» و «تعلم»
۱۶۰	۲-۲-۱. دانایی، خاستگاه ایمان
۱۶۰	۳-۱. تعریف دانایی و شناخت و تفاوت آن‌ها
۱۶۲	۴-۱. قرآن کریم و منابع دانایی و شناخت
۱۶۳	۱-۴-۱. فطرت و وجدان و شعور باطن
۱۶۳	۲-۴-۱. انسان یا آیات انفسی

۱۶۴.....	۳-۴-۱. طبیعت یا آیات آفاقی.....
۱۶۴.....	۴-۴-۱. تاریخ و آثار تاریخی.....
۱۶۵.....	۵-۴-۱. معارف و حیانی.....
۱۶۵.....	۵-۱. قرآن کریم و ابزار دانایی و شناخت.....
۱۶۶.....	۱-۵-۱. حواس.....
۱۶۶.....	۲-۵-۱. عقل و خرد.....
۱۶۷.....	۳-۵-۱. کشف و شهود.....
۱۶۸.....	۶-۱. قرآن کریم و موضوعات دانایی و شناخت.....
۱۶۸.....	۲. ایمان.....
۱۶۹.....	۱-۲. چیستی ایمان.....
۱۷۰.....	۱-۱-۲. کاربرد لغوی و اصطلاحی.....
۱۷۱.....	۲-۱-۲. کاربرد قرآنی.....
۱۷۳.....	۲-۲. مراتب ایمان.....
۱۷۳.....	۱-۲-۲. بر اساس میزان پایداری آن.....
۱۷۳.....	۲-۲-۲. بر اساس مراتب یقین.....
۱۷۴.....	۳-۲-۲. بر اساس کیفیت آن.....
۱۷۴.....	۳-۲. رابطه میان ایمان و شناخت.....
۱۷۴.....	۱-۳-۲. تفاوت ایمان و شناخت.....
۱۷۶.....	۲-۳-۲. شناخت، منشأ ایمان.....
۱۷۸.....	۴-۲. شرایط تحقق ایمان.....
۱۷۸.....	۱-۴-۲. بر اساس میزان کمی شناخت.....
۱۷۹.....	۲-۴-۲. بر اساس میزان کیفی شناخت (محتوای شناخت).....
۱۸۰.....	۳. عمل رشد محور.....
۱۸۱.....	۱-۳. ارکان عمل.....
۱۸۱.....	۱-۱-۳. رکن فعلی.....

پیشگفتار

«دو عنصر از مهم‌ترین عناصر فایده‌دار در پیشرفت‌های ملی، برای کشورها عبارت است از: یکی «خطریذیری» و یکی هم «کار ساختن» پیگیر و پشتکار است. من می‌خواهم امروز این دو خصوصیت را به شماها توصیه کنم. خطریذیری، نقطه مقابل آن ترس است. ترس از چه؟ ترس از عدم موفقیت؛ وارد نشویم که مبدا موفق بشویم؛ حرکت نکنیم که مبدا نرسیم؛ اقدام نکنیم که مبدا مورد قبول قرار نگیرد؛ اقدام نکنیم که مبدا برای ما مشکلات ایجاد کند. این‌ها همه‌اش، نقطه مقابل خطریذیری است ... شما جوان‌ها باید آماده باشید. ترس از این‌که شاید نشود، این خیلی چیز بدی است. گاهی اوقات تصورات انسان، یک آینده‌ای را برای انسان تصویر می‌کند که به کلی او را مأیوس می‌کند. این، به نظر من یکی از ایرادها است. حالا اگر وارد دانشگاه شدیم، اگر درس خواندیم، اگر تحقیق را کردیم، اگر وارد رشته تحقیق و پژوهش شدیم، آیا قبول می‌شود؟ آیا دست ما را به جایی بند می‌کنند؟ آیا نمی‌کنند؟ باید وارد شوید!»

«می‌خواهم دو سر فصل را هم مطرح کنم که در صحبت‌های خود، اگر به این‌ها توجه کنید و درباره این‌ها هم سخنی بگویید، خوب است: یکی عبارت است از راه‌حل عمل‌گراتر شدن و کارآمدتر شدن پژوهش و تحقیق

در کشور، چه از سوی استادان و برگزیدگان و چه از سوی دانشجویانی که در دانشگاه‌ها پایان‌نامه‌هایی را می‌نویسند. در حین تحصیل یا در پایان تحصیل، از سوی دانشجو و استاد، ساعت‌های بسیار ذی‌قیمتی صرف تهیه یک پایان‌نامه یا یک پژوهش در دانشگاه می‌شود. آیا گزینش این عناوین، حساب‌شده و در جهت نیازهای کشور است؟ ... دوم این‌که بحمدالله ما امروز در مجموعه اساتید و دانشجویانمان، روح تعهد در مسائل اجتماعی را خیلی بارز مشاهده می‌کنیم ... لیکن چه کنیم که این احساس مسئولیت و این روح تعهد در مقابل سرنوشت کشور تقویت شود؟^۱

«باید مغزهای متفکر استاد و دانشجوی ما، بسیاری از مفاهیم حقوقی، اجتماعی و سیاسی را که شکل و قالب غربی آن‌ها در نظر بعضی مثل وحی منزل است و نمی‌شود درباره‌اش اندک تشکیکی کرد، در کارگاه‌های تحقیقاتی عظیم علوم مختلف حلاجی کنند؛ روی آن‌ها سؤال بگذارند؛ این جزمیت‌ها را بشکنند و راه‌های تازه‌ای بیابند؛ هم خودشان استفاده کنند و هم به پیشروانشان پیشنهاد کنند. امروز کشور ما محتاج این است؛ امروز انتظار کشور ما از دانشگاه این است دانشگاه باید بتواند یک جنبش نرم‌افزاری همه‌جانبه و عمیق در اختیار این کشور و این ملت بگذارد تا کسانی که اهل کار و تلاش هستند، با پیشنهادها و با قالب‌ها و نوآوری‌های علمی خودی بتوانند برای حقیقی یک جامعه آباد و عادلانه مبتنی بر تفکرات و ارزش‌های اسلامی را بالا ببرند. امروز کشور ما لا دانشگاه این را می‌خواهد. دانشگاه را مشغول چه کاری کنند که دانشجو و استاد را از این راه باز بدارند؟ یقین بدانید یکی از چیزهایی که امروز مورد توجه سرویس‌های اطلاعاتی است، این نکته است که ببینند چگونه می‌توانند دانشجوی بیدار و دانشگاه آگاه ایرانی را از آن راهی که می‌تواند به اعتلای کشور بیانجامد، منصرف کنند و مانعش بشوند».^۲

همان‌طور که از بیانات طرح‌شده به دست می‌آید، مقوله پیشرفت همواره دغدغه اصلی و از مباحث محوری تفکر مقام معظم رهبری (مد ظله العالی) در بالاترین سطح مدیریت کلان نظام بوده است. مخاطب قرار دادن جامعه علمی کشور، توجه و اقدام به خطرپذیری، تلاش و پشتکار بی‌وقفه، آزاداندیشی، نوآوری و جهت‌دهی پژوهش‌ها به‌خصوص در سطح پایان‌نامه‌های دانشجویی به سمت مسائل موردنیاز کشور و رصد چالش‌های پیشروی

۱. بیانات مقام معظم رهبری در دیدار اساتید دانشگاه‌ها (۱۳/۹/۲۶).

۲. بیانات مقام معظم رهبری در جمع دانشجویان و اساتید دانشگاه صنعتی امیرکبیر (۷۹/۱۲/۹).

انقلاب و ترجیح منافع جمعی بر سود و منفعت شخصی از جمله مؤلفه‌هایی است که ایشان در سطور یادشده برای رشد و پیشرفت کشور تا رسیدن به تمدن نوین اسلامی، روی آن‌ها تأکید دارد.

مبتنی بر همین کار خواسته، نگارنده بر آن شد تا در گامی آغازین، نگاهی پیش روی را که در واقع برداشت و چشم‌اندازی از ایده بنیادین «الگوی اسلامی - ایرانی پیشرفت» مدنظر مقام معظم رهبری (مد ظله العالی) در سطح شناخت دینی آن است را به رشته تحریر درآورد. طبیعی است که پژوهش پیش رو، اقدامی آغازین و درآمدی قرآنی به این ایده است و خالی از اشکال و اصلاح نیست؛ از این رو از همه مخاطبان این کتاب به خصوص دانشمندان، اساتید محترم حوزه و دانشگاه تقاضا دارم که با نظرات ارزشمند خود نگارنده را در بازخوانی، اصلاح و تکمیل فرایند این پژوهش یاری نمایند.

در پایان لازم می‌آید رسیم ادب و فتوت به‌جا آورده شود و از زحمات تمامی بزرگوارانی که نگارنده را در تألیف و تدوین این کتاب یاری نموده‌اند، نهایت سپاس و ادب را عرض بدارم. از این رو ابتدا لازم می‌دانم، از زحمات اساتید محترم، حجج اسلام، احمد آکوچکیان و دکتر حسینی‌زاده که قبول زحمت فرمودند و با راهنمایی‌های ارزنده خود، نگارنده را در پیشبرد اهداف پژوهش حاضر همراهی نمودند، همچنین از زحمات و همراهی تمامی دوستان و همکارانم در مجموعه دانشگاه، کمال سپاس و تشکر را داشته باشم. در پایان نیز از تمامی همراهی‌ها و دلسوزی‌های پدر و مادر عزیز و همسر مهربانم، به خصوص برادر بزرگوارمان، جناب آقای مهندس نصرت‌الله شاهبازپور که همواره، همراه و غم‌خوار این حقیر در برهه‌های مختلف زندگی بوده‌اند، نهایت سپاس و تشکر را دارم و از خداوندگار منان، توفیقات و سعادت روزافزون این عزیزان را خواستارم.